

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **J. B.**, bytom T. X., N. - K., proti žalovanému : **Katastrálny úrad v Nitre**, so sídlom Štefánikova 69, Nitra, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/45/2010-75 zo dňa 30. augusta 2010, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/45/2010-75 zo dňa 30. augusta 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým uznesením č.k. 11S/45/2010-75 zo dňa 30. augusta 2010 zastavil konanie o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania oznámenia o vybavení jeho sťažnosti žalovaným č. 31/2009-st'.-2 zo dňa 26. októbra 2009. Dôvodom zastavenia konania podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku bolo neodstránenie vád žaloby zo strany žalobcu, ktorých odstránenie súd nariadil, pričom tieto bránia jej vecnému vybaveniu, ako aj skutočnosť, že oznámenie správneho orgánu o vybavení sťažnosti nie je rozhodnutím správneho orgánu, podliehajúcim súdnemu prieskumu. Krajský súd uviedol, že žalobcu uznesením č.k. 11S/45/2010-52 zo dňa 14. júla 2010 vyzval na odstránenie vád svojho podania. O následku ich neodstránenia bol žalobca poučený. Predmetné uznesenie mu bolo doručené dňa

16. júla 2010. Žalobca na výzvu súdu podaním zo dňa 19. júla 2010 reagoval, avšak vytýkané vady žaloby neodstránil.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby si Najvyšší súd Slovenskej republiky vyžiadal od Okresného súdu Nitra spis sp. zn. 7C/44/2010 a vo veci sám rozhodol. Argumentoval tým, že krajský súd zastavil konanie bez toho, aby rozhodol o pridelení bezplatného zastupovania (advokáta), nakoľko žalobca na neho nemá peniaze. Ďalej namietal, že podaním zo dňa 19. júla 2010 splnil všetko, čo krajský súd od neho žiadal. Mal zato, že v danej veci krajskému súdu predložil jasné podanie, z ktorého je zrejmé, čoho sa domáha. Zdôraznil, že vady podania odstránil.

Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2 v spojení s § 214 ods. 2, § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Z obsahu súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovení § 138 ods. 1 a § 30 Občianskeho súdneho poriadku; uviedol, že je starobný (invalidný) dôchodca a jeho jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 306,- €. Jeho manželka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 272 €.

Vychádzajúc z uvedeného krajský súd žalobcovi zaslal potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Zároveň realizoval dožiadanie, ktorým Sociálnu poisťovňu, ústredie žiadal o oznámenie, či je žalobca poberateľom dôchodku, v akej výške a od akého dátumu.

Následne žalobca predložil Krajskému súdu v Nitre potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, v ktorom ohľadom výšky svojich príjmov odkázal na prílohy

potvrdenia. Súčasne uviedol, že je vlastníkom nehnuteľných vecí, ktoré označil ako rodinný dom parc. č. X., záhrada parc. č. X., X., zastavaná plocha a nádvorie parc. č. X., X., kat. úz. K.. Ako ďalšie okolnosti, ktoré by mohli vplývať na oslobodenie označil amputáciu pravej ruky, ako aj skutočnosť, že žalobca je diabetik a podstupuje rôzne lekárske vyšetrenia. Pripojil potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP o poberaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia v sume 17,19 € mesačne a peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v sume 17,19 € mesačne. Taktiež predložil rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 10. decembra 2009 o zvýšení invalidného dôchodku žalobcu od 1. januára 2010 na sumu 306,20 € mesačne. Zároveň pripojil lekárske správy o vyšetreniach absolvovaných žalobcom a posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, oddelenia posudkových činností, v ktorom sa uvádza, že miera funkčnej poruchy žalobcu je 60%, teda sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Dňa 1. júna 2010 bola krajskému súdu doručená odpoveď Sociálnej poisťovne, ústredia, ktorou v reakcii na dožiadanie krajského súdu tomuto oznámila, že žalobca je od januára 1991 poberateľom invalidného dôchodku, ktorý poberá v sume 306,20 € mesačne.

Krajský súd vyzval žalobcu na odstránenie väd žaloby uznesením č.k. 11S/45/2010-52 zo dňa 14. júla 2010, ktoré žalobca prevzal 16. júla 2010. Žalobcovi bola poskytnutá lehota na opravu 10 dní od doručenia uznesenia; bol poučený o následku neodstránenia vytýkaných väd žaloby.

Žalobca na toto uznesenie reagoval podaním, doručeným Krajskému súdu v Nitre dňa 19. júla 2010, avšak ani týmto vady žaloby v zmysle výzvy krajského súdu neodstránil.

Krajský súd v Nitre následne napadnutým uznesením č.k. 11S/45/2010-75 zo dňa 30. augusta 2010 zastavil konanie o žalobe žalobcu z dôvodu neodstránenia väd žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil, pričom tieto bránia jej vecnému vybaveniu, zároveň prihliadnuc na skutočnosť, že oznámenie správneho orgánu o vybavení sťažnosti nie je rozhodnutím

správneho orgánu, podliehajúcim súdnemu prieskumu (§ 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Z uvedených skutočností vyplýva, že krajský súd rozhodol o zastavení konania bez toho, aby rozhodol o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovení § 138 ods. 1 a § 30 Občianskeho súdneho poriadku. V uvedenej situácii, resp. uznesení, ktorým skončil konanie vo veci krajský súd uviedol žalobcu do omylu, porušil princíp právnej istoty. Napokon, žalobcu uviedol do omylu už samotným uznesením č.k. 11S/45/2010-52 zo dňa 14. júla 2010, ktorým ho vyzval na odstránenie väd žaloby v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, bez toho, aby pred tým rozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Krajský súd v predmetnej právnej veci od vydania uznesenia č.k. 11S/45/2010-52 zo dňa 14. júla 2010 nepostupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom (§ 30, § 138 ods. 1, § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Pred rozhodnutím súdu prvého stupňa o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov nemôže tento súd ani vydať výzvu na zaplatenie súdnych poplatkov, ani rozhodnutím uložiť zaplatenie súdneho poplatku, ani nemôže zastaviť konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Nemôže tiež predložiť vec odvolaciemu súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní (R 14/1976/14 civ. – stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cpj 70/75 zo dňa 17. marca 1976 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, zošit č. 6-7/1976).

Od toho, či vznikla poplatková povinnosť alebo nie závisí celý rad ďalších opatrení súdu, najmä vydanie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, prípadne aj zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Keďže otázka, či účastníkovi vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok, je závislá od toho, či účastník je alebo nie je oslobodený od poplatku, je súd povinný rozhodnúť o žiadosti účastníka o oslobodenie od súdnych poplatkov. Kým o takejto žiadosti nerozhodol a rozhodnutie sa nestalo právoplatným, nemôže vyvodzovať žiadne ďalšie dôsledky z nezaplatenia poplatku, nemôže ukladať zaplatenie poplatku, ani vyzývať na jeho zaplatenie pod

sankciou zastavenia. Obdobne to platí aj pri žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov: ak súd nerozhodol o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, nemôže účastníka vyzývať na odstránenie väd žaloby, ktoré bránia jej vecnému vybaveniu, nemožno ani rozhodnúť o zastavení konania pre ich neodstránenie.

Krajský súd v predmetnej právnej veci nedodrжал zázvážnú postupnosť krokov:

- 1) rozhodnutie o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30 Občianskeho súdneho poriadku), ktoré by nadobudlo právoplatnosť,
  - i. v prípade negatívneho rozhodnutia sa žalobca mohol domáhať jeho preskúmania v odvolacom konaní, a následne po právoplatnosti rozhodnutia mu mala byť poskytnutá primeraná lehota na zaplatenie súdneho poplatku a zvolenie si právneho zástupcu podľa ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku,
  - ii. v prípade pozitívneho rozhodnutia by bol žalobca oslobodený od súdnych poplatkov a konal by za neho ustanovený právny zástupca,
- 2) konečné rozhodnutie vo veci (meritórne, resp. procesné),

pretože pristúpil priamo k druhému kroku, t.j. k rozhodnutiu, ktorým konanie skončil, bez toho, aby vydal rozhodnutie o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Ide teda o zjavné pochybenie krajského súdu.

Odvolací súd v predmetnej právnej veci považuje konečné rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania (napadnuté uznesenie č.k. 11S/45/2010-75 zo dňa 30. augusta 2010) za zmätočné, a to práve s ohľadom na uvedené právne skutočnosti a závery. Za zmätočné považuje aj uznesenie krajského súdu č.k. 11S/45/2010-52 zo dňa 14. júla 2010, ktorým žalobcu vyzval na odstránenie väd žaloby, pretože v uvedenom štádiu konania nemalo opodstatnenie, nakoľko nebolo rozhodnuté o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že Krajský súd v Nitre vydaním uznesenia o zastavení konania z dôvodu neodstránenia väd žaloby odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom tým, že

- 1) pred zastavením konania nerozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku),
- 2) pred zastavením konania nerozhodol o jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30 Občianskeho súdneho poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/45/2010-75 zo dňa 30. augusta 2010 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, § 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), v ktorom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u ě e n í e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave 20. októbra 2011

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská